

Nr 38

Av herr **Christenson** i Malmö, om ökad avsättning till lotterimedelsfonden.

I årets statsverksproposition för budgetåret 1960/61 beräknar departementschefen för handelsdepartementet inkomsterna av lotterimedel för nästa budgetår till 115 miljoner kronor. Avsättning till lotterimedelsfonden för budgetåret anvisas till ett anslag av 24,1 miljoner kronor.

Kulturlivet är trots förstärkning av budgeten med en miljard kronor fortfarande satt på svältkost. Den svenska allmänheten har börjat att intressera sig för lotterimedelsfonden och undrar om inte alltför små anslag tilldelas teatrar, orkesterföreningar och kulturell verksamhet över huvud taget.

I berättelsen till 1959 års riksdag om vad som i rikets styrelse tilldragit sig har en översikt och en specifikation över beviljade bidrag av lotterimedel under år 1959 intagits. Teaterlivet i Stockholm erhåller nära hälften av tillgängliga lotterimedel, och det finns andra anslag som inte står i proportion till besöksfrekvensen. Det kan även påpekas att t. ex. Malmö stadsteater och Hälsingborgs stadsteater får för små anslag liksom landsorten över huvud taget. Det bör inte komma i fråga att sänka utgående bidrag, men en översyn är nödvändig och att nya fördelningsprinciper tillämpas i fortsättningen. Det har från olika håll ansetts vara anmärkningsvärt att kulturfrågor handlägges i handelsdepartementet. Operan och Dramaten bör i ekonomiskt hänseende falla under ecklesiastikdepartementet.

Teater är en offentlig angelägenhet med statligt och kommunalt stöd. På intet annat område inom den allmänna sektorn får de anställda sitta emellan, även om verksamheten går med förlust. Om en teater skall bli självförsörjande måste biljettpriserna höjas så kraftigt, att publiken inte längre skulle ha råd att gå på teater. Det allmänna gör det alltså genom sina bidrag möjligt för allmänheten att gå på teater.

Man bör inte se bort ifrån risken att den nuvarande situationen vid vissa teatrar kan komma att vålla lönekonflikter och rekryteringssvårigheter, varigenom teatrarnas möjligheter att genomföra sin kulturella uppgift försvåras. Härvidlag torde också böra beaktas de svårigheter som televisionens utbyggnad åtminstone under de närmaste åren synes komma att vålla för teatrarna genom minskad publiktillströmning.

Det är sålunda ett konstaterat faktum att de verkliga låglönegrupperna i vårt samhälle är skådespelare, kör, musiker och balett. Genom turnéengagemang i folkparkerna och genom att avstå från vila och semester får de i en del fall sysselsättning hela året, vilket mycket få teatrar annars har möjlighet att erbjuda.

En stor del av de teateranställda lever på en standard som inte är värdig vårt socialsamhälle. I de ansökningar från teatrarnas sida som ställts till regeringen om anslag ur lotterimedelsfonden har löneanspråken åberopats med motiveringen att skapa socialt godtagbara förhållanden vid teatrarna. Av de anslag som teaterverksamheten fick under 1959 erhöll Operan och Dramaten cirka 8 miljoner kronor, bland annat 1,4 miljoner kronor till pensionskostnader.

Riksdagen beslöt år 1938 att Teaterlotteriet skulle avlösas av AB Svenska penninglotteriet. Hälften av överskottet borde enligt statsmakternas beslut tilldelas en fond för teater- och kulturlivets främjande, kallad »lotterimedelsfonden». Statens behållning från lotterimedelsfonden beräknas till 115 miljoner kronor och endast 24,1 miljoner kronor anvisas till teaterverksamhet och kulturella ändamål.

Sverige behöver en teaterkultur, som bygges upp redan från skolan. De skolteatrar som förekommer bör uppmuntras, och kvalificerat teaterfolk borde ställas till förfogande. Vid Malmö stadsteater har under december månad anordnats skolföreställningar som haft 19 000 besökare.

Det är betydelsefull samhällsinvestering att satsa på god konst, sång, musik och teater.

Med hänsyn till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att öka avsättningen till lotterimedelsfonden för budgetåret 1960/61 med 15 procent.

Stockholm den 20 januari 1960

Carl Christenson
